

การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และการจำหน่ายอ้อย

จากการกำหนดจำนวน เกษตรกรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาด้านต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยดังกล่าวในบทที่ 3 จะเห็นได้ว่าการใช้ข้อมูลจากเกษตรกรตัวอย่างจำนวนมาก ซึ่งเกษตรกรตัวอย่างเหล่านั้นมีความแตกต่างกันในลักษณะสำคัญ 2 ประการคือ ประการแรก เกษตรกรมีขนาดพื้นที่ผลิตต่างกัน โดยมีขนาดพื้นที่ผลิตตั้งแต่ 2 ไร่ถึง 750 ไร่ ประการที่ 2 เกษตรกรมีพื้นที่ผลิตอยู่ในเขตการผลิตที่ต่างกัน กล่าวคือ เกษตรกรกลุ่มหนึ่งมีพื้นที่ผลิตอยู่ในเขตที่รัฐบาลกำหนดให้เป็น เขตเกษตร เศรษฐกิจสำหรับการปลูกอ้อย ในขณะที่เกษตรกรอีกกลุ่มหนึ่งมีพื้นที่ผลิตอยู่นอกเขตเกษตร เศรษฐกิจ ดังนั้นในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และการจำหน่ายอ้อยโดยจะได้พิจารณาถึงความแตกต่างดังกล่าวว่าจะมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยต่อไร่และต่อตันหรือไม่อย่างไร ในที่นี้จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยซึ่งจะแยกเป็น 2 กรณีดังนี้

ก. การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยระหว่าง เกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ผลิตต่างกัน ในเขตเดียวกัน

ข. การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยระหว่าง เกษตรกรในเขตเกษตร เศรษฐกิจ กับ เกษตรกรนอกเขตเกษตร เศรษฐกิจ

การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยระหว่าง เกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ผลิตต่างกัน ในเขตเดียวกัน

เนื่องจากเกษตรกรมีขนาดพื้นที่ผลิตต่างกันมาก ดังนั้นการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบในกรณีนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่าการปลูกอ้อยในขนาดพื้นที่ต่าง ๆ จะมีต้นทุนในการผลิตและการจำหน่ายต่อไร่ และต่อตันเป็นจำนวนเท่าใด ต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้จะทำการเปรียบเทียบโดยแยกพิจารณาทั้ง 4 เขต และแบ่งเกษตรกรออกเป็นกลุ่มตามขนาดพื้นที่ผลิต* ดังนี้

* วิธีการจัดข้อมูล เป็นกลุ่มตามขนาดพื้นที่ผลิตได้กล่าวไว้ในบทที่ 3

1. การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยในเขตอำเภอบราษณ์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากการสอบถามเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 47 ราย ปรากฏว่าเกษตรกรจะทำการปลูกอ้อยในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2525 หรือที่เรียกว่าปลูกต้นฝน และเก็บเกี่ยวผลผลิตอ้อยส่งโรงงานได้ในเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2526 รวมใช้เวลาในการปลูกทั้งสิ้นประมาณ 8 เดือน มีพื้นที่ผลิตตั้งแต่ 5-750 ไร่ โดยจะแบ่งเกษตรกรออกเป็น 4 กลุ่มตามขนาดพื้นที่ผลิตคือ 5-50 ไร่, 51-100 ไร่, 101-300 ไร่ และ 301-750 ไร่

ในที่นี้จะแบ่งการเปรียบเทียบออกเป็น 5 ลักษณะดังนี้

1) การเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก กับอ้อยต่อ

เนื่องจากเกษตรกรแต่ละกลุ่มมีขนาดพื้นที่ผลิตไม่เท่ากัน จึงต้องคำนวณสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก กับอ้อยต่อของเกษตรกรแต่ละกลุ่ม เป็นค่าร้อยละของพื้นที่ผลิตทั้งหมด ตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก กับอ้อยต่อของเกษตรกรในเขตอำเภอบราษณ์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

ขนาดพื้นที่ ผลิต ของอ้อย	5-50 ไร่		51-100 ไร่		101-300 ไร่		301-750 ไร่	
	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
อ้อยปลูก	9.33	23.12	29.83	23.90	54.29	21.34	274.12	34.07
อ้อยต่อ								
อ้อยต่อ 1	13.43	33.27	48.00	38.45	110.22	43.34	344.77	42.85
อ้อยต่อ 2	17.60	43.61	47.00	37.65	89.83	35.32	185.75	23.08
รวม	31.03	76.88	95.00	76.10	200.05	78.66	530.52	65.93
รวม	40.36	100.00	124.83	100.00	254.34	100.00	804.64	100.00

หมายเหตุ ตัวเลขพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก และอ้อยต่อได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในตารางที่ 3.6

จากการเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่า เกษตรกรทุกกลุ่มมีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยต่อมากกว่าอ้อยปลูกโดยเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 101-300 ไร่ มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยต่อ:อ้อยปลูกสูงที่สุดคือร้อยละ 78.66:21.34 ในขณะที่เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 301-750 ไร่ มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยต่อ:อ้อยปลูกต่ำที่สุด คือร้อยละ 65.93:34.07 สำหรับเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 5-50 ไร่ และ 51-100 ไร่ มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยต่อ:อ้อยปลูกใกล้เคียงกันคือร้อยละ 76.88:23.12 และ 76.10:23.90 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามถ้าเปรียบเทียบเฉพาะสัดส่วนพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก จะให้ผลว่าถ้าเกษตรกรกลุ่มใดมีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูกสูง เกษตรกรกลุ่มนั้นก็จะมีผลผลิตและต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยสูงขึ้นด้วย

2) การเปรียบเทียบผลผลิตอ้อย

ในที่นี้จะเปรียบเทียบผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกรทั้ง 4 กลุ่ม โดยจะเปรียบเทียบทั้งผลผลิตต่อไร่ของอ้อยปลูก อ้อยต่อ 1 อ้อยต่อ 2 และผลผลิตอ้อยเฉลี่ยของอ้อยทั้ง 3 ชนิด ดังนี้

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบผลผลิตอ้อยต่อไร่ของเกษตรกรในเขตอำเภอบรามบุรี

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

หน่วย : ตัน

ผลผลิต (ตัน/ไร่)	ขนาดพื้นที่ผลิต	5-50 ไร่	51-100 ไร่	101-300 ไร่	301-750 ไร่
ผลผลิต อ้อยปลูก		9.30	8.08	8.71	9.31
อ้อยต่อ 1		7.50	6.40	6.33	6.92
อ้อยต่อ 2		7.60	6.17	5.58	4.83
ผลผลิตอ้อย		7.96	6.72	6.57	7.25

หมายเหตุ 1/ ผลผลิตอ้อยปลูก อ้อยต่อ 1 และอ้อยต่อ 2 ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในตารางที่ 3.6

2/ ผลผลิตอ้อย ได้จากการเฉลี่ยระหว่างผลผลิตของอ้อยปลูก อ้อยต่อ 1 และอ้อยต่อ 2 โดยวิธีเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตของอ้อยทั้ง 3 ชนิด ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในบทที่ 3

จากตารางที่ 4.2 จะเห็นได้ว่าการผลิตอ้อยปลูก จะให้ผลผลิตต่อไร่ที่สูงกว่าการผลิตอ้อยคอก นอกจากนี้เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 301-750 ไร่ และ 5-50 ไร่ จะมีผลผลิตของอ้อยปลูกสูงที่สุดคือไร่ละ 9.31 ตัน และ 9.30 ตันตามลำดับ สำหรับเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 5-50 ไร่ยังมีผลผลิตอ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 สูงกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ ด้วย ทำให้เกษตรกรกลุ่มนี้มีผลผลิตอ้อยเฉลี่ยสูงที่สุดคือไร่ละ 7.96 ตัน และเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 301-750 ไร่ มีผลผลิตอ้อยเฉลี่ยรองลงมาคือไร่ละ 7.25 ตัน

3) การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตอ้อย

การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตอ้อยระหว่างเกษตรกรทั้ง 4 กลุ่ม จะเปรียบเทียบทั้งต้นทุนการผลิตต่อไร่ และต่อตัน โดยได้แสดงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายแต่ละรายการดังแสดงในตารางที่ 4.3

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตอ้อยในตารางที่ 4.3 สรุปได้ดังนี้

3.1 เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิตระหว่าง 5-50 ไร่ มีต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อตันค่าที่สุดคือ 251.63 บาท ทั้งนี้อาจเนื่องจาก

ก. เกษตรกรกลุ่มนี้มุ่งเพิ่มผลผลิตต่อไร่มากกว่าการขยายพื้นที่ผลิต โดยพยายามปลูกในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง และสามารถดูแลรักษาได้ทั่วถึง จะเห็นได้จากเกษตรกรกลุ่มนี้มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือ 7.96 ตัน (ตารางที่ 4.2)

ข. เกษตรกรกลุ่มนี้มีการใช้วัสดุดี และแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเสียค่าเตรียมดิน ค่าพันธุ์อ้อย และค่าบำรุงรักษาน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ แต่ได้ผลผลิตต่อไร่สูงกว่า จากการสอบถามพบว่า เกษตรกรกลุ่มนี้มักใช้แรงงานในครอบครัว เป็นส่วนใหญ่ ทำให้การปลูกและการเอาใจใส่บำรุงรักษาอ้อยทำได้ดีกว่าการจ้างแรงงานโดยทั่วไป

3.2 เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิตระหว่าง 301-750 ไร่นั้นปรากฏว่ามีต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อตันต่ำรองลงมาคือ 291.44 บาท ทั้งนี้อาจเนื่องจาก

ก. เกษตรกรกลุ่มนี้มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่นมีเครื่องทุ่นแรงช่วยในการผลิต มีการบริหารไร่อ้อยอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถควบคุมคนงานให้ดูแลรักษาอ้อยอย่างทั่วถึง จะสังเกตได้จากเกษตรกรกลุ่มนี้มีผลผลิตต่อไร่สูง คือ 7.25 ตัน (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตต่อไร่/คันของเกษตรกรในเขตอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการผลิต 2525-26

หน่วย : บาท

รายการ	พื้นที่ผลผลิต 5-50 ไร่		พื้นที่ผลผลิต 51-100 ไร่		พื้นที่ผลผลิต 101-300 ไร่		พื้นที่ผลผลิต 301-750 ไร่	
	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 2	อ้อยคอก 1	อ้อยคอก 2	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 1	อ้อยคอก 2	อ้อยคอก 1
ต้นทุนการผลิต								
ก. ต้นทุนทางตรง								
1. ค่าเตรียมดิน	505.00	-	116.74	-	528.33	-	126.25	-
2. ค่าปุ๋ยอ้อย	428.33	-	99.01	-	458.33	-	108.83	-
3. ค่าสับ ขน และปลูก ห่อนพันธุ์	225.47	-	50.81	-	194.83	-	44.93	-
4. ค่าบำรุงรักษาอ้อย	911.11	965.60	927.74	979.17	944.93	893.97	1,075.11	1,025.63
รวมต้นทุนทางตรง	2,069.91	965.60	1,994.30	970.17	2,126.42	893.97	2,224.82	1,074.54
ข. ต้นทุนทางอ้อม								
1. ค่ามัน	85.36	51.47	79.76	71.64	39.37	81.18	104.76	80.07
2. ค่าบริการคนงาน	125.00	150.00	127.87	113.48	134.48	136.83	113.48	84.28
3. ค่าแรงงานประจำ	-	-	-	-	-	-	-	-
4. ค่าเช่าที่ดิน	200.00	207.14	206.74	210.00	233.33	244.00	234.00	227.78
5. ค่าเสื่อมราคา	160.22	166.72	86.18	130.10	72.47	132.58	103.55	108.52
6. ค่าดอกเบี้ย	262.19	122.31	152.18	114.97	269.35	113.24	124.03	126.98
7. ค่าจัดการ	206.99	96.56	120.14	90.77	212.64	89.40	97.92	100.24
รวมต้นทุนทางอ้อม	1,039.76	794.20	808.67	777.75	861.64	787.23	777.75	895.20
ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	3,109.67	1,759.80	2,802.97	1,756.92	3,008.06	1,691.20	3,002.57	1,970.74
ต้นทุนการผลิต (บาท/คัน)			251.63				303.02	

- หมายเหตุ**
- ตัวเลขค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการผลิตอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้
ในตารางที่ 3.2, 3.3 และ 3.4
 - ค่าดอกเบี้ย = ต้นทุนทางตรง x 19% x 8/12 เดือน
 - ค่าจัดการ = ต้นทุนทางตรง x 10%
 - การคำนวณต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ของอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 จะใช้วิธีเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตของอ้อยทั้ง 3 ชนิด (ดูตัวเลขพื้นที่ผลิตได้จากตารางที่ 4.1)
 - ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/คัน) = ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ไร่) \times ผลผลิตอ้อย (คัน/ไร่)
 - วิธีการคำนวณต้นทุนการผลิตอ้อยได้แสดงไว้ในบทที่ 3

และแม้ว่า เกษตรกรกลุ่มนี้จะมีต้นทุนในการผลิตต่อไร่สูงกว่า เกษตรกรกลุ่มอื่น แต่เมื่อคิดเฉลี่ยต่อตันด้วยผลผลิตต่อไร่ที่สูงกว่าแล้วจึงทำให้ได้ต้นทุนการผลิตต่อตันต่ำ

ข. เกษตรกรกลุ่มนี้จะมีค่าบริการคนงาน และค่าเสื่อมราคาต่อไร่ต่ำกว่า เกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ เพราะ เกษตรกรกลุ่มนี้มีพื้นที่ผลิตมากกว่า แต่มีค่าบริการคนงาน ค่าเสื่อมราคา และจำนวนทรัพย์สินที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น เมื่อนำมาคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายต่อไร่ก็จะทำให้ได้ค่าใช้จ่ายต่อไร่ที่ต่ำกว่า เกษตรกรกลุ่มอื่น

3.3 เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิตระหว่าง 51-100 ไร่ และ 101-300 ไร่ จะมีต้นทุนการผลิตต่อตันสูงกว่าอีก 2 กลุ่มดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกร 2 กลุ่มนี้มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำกว่า แต่มีต้นทุนการผลิตต่อไร่ที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้เกษตรกร 2 กลุ่มนี้มีต้นทุนการผลิตต่อตันสูงกว่า

ดังนั้นจึงอาจจะสรุปได้ว่า เกษตรกรที่มีพื้นที่ผลิตน้อย แต่เอาใจใส่บำรุงรักษาอ้อยอย่างดีจนได้ผลผลิตต่อไร่สูง จะมีต้นทุนการผลิตต่อตันต่ำ ส่วนเกษตรกรที่มีพื้นที่ผลิตมากและมีกำลังพอที่จะดูแลบำรุงรักษาอ้อยอย่างทั่วถึงและอย่างมีประสิทธิภาพจนได้ผลผลิตต่อไร่สูง ก็จะมีต้นทุนการผลิตต่อตันต่ำเช่นกัน สำหรับเกษตรกรที่มุ่งเพิ่มผลผลิตต่อไร่โดยการขยายพื้นที่ผลิตออกไป แต่ไม่มีกำลังคนเพียงพอหรือขาดความเอาใจใส่ในการบำรุงรักษาอ้อยให้ทั่วถึง ก็จะทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ

4) การเปรียบเทียบต้นทุนการจำหน่ายอ้อย

ในที่นี้จะ เปรียบเทียบต้นทุนการจำหน่ายอ้อยระหว่าง เกษตรกรทั้ง 4 กลุ่ม โดยแยกเปรียบเทียบเป็นค่าใช้จ่ายแต่ละรายการดังนี้

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบต้นทุนการจำหน่ายอ้อยต่อตันของ เกษตรกรในเขตอำเภอ
ปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฤดูการผลิตปี 2525-26

หน่วย : บาท

รายการ	พื้นที่ผลิต 5-50 ไร่	พื้นที่ผลิต 51-100ไร่	พื้นที่ผลิต 101-300 ไร่	พื้นที่ผลิต 301-750 ไร่
<u>ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย</u>				
1. ค่าเก็บเกี่ยว	39.17	40.56	37.50	40.00
2. ค่าขนส่งรถบรรทุก	28.33	27.22	26.20	21.88
3. ค่าขนส่ง	66.25	68.33	83.50	85.62
ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย	133.75	136.11	147.20	147.50

หมายเหตุ ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายอ้อย ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของ เกษตรกรตัวอย่าง
ในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา

จากการ เปรียบเทียบจะ เห็นได้ว่า มีปัจจัยที่ทำให้ต้นทุนการจำหน่ายอ้อยต่างกันคือ
ค่าขนส่ง ส่วนค่าแรงงานในการ เก็บเกี่ยวและขนส่งรถบรรทุกของ เกษตรกรในแต่ละกลุ่ม จะใกล้เคียงกัน โดยที่ปริมาณการจ้างแรงงานจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ เพศ และอายุคนงานดังได้กล่าว
แล้วในบทที่ 3

สำหรับค่าขนส่งจะแปรผันตามระยะทางจากไร่ไปโรงงานน้ำตาล ระยะทางเฉลี่ยจาก
ไร่ถึงโรงงานมีดังนี้

เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 5-50 ไร่ มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน 10.58 กิโลเมตร

เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน 13.00 กิโลเมตร

เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 101-300 ไร่ มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน 35.70 กิโลเมตร

เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 301-750 ไร่ มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน 43.00 กิโลเมตร

ดังนั้นจะ เห็นได้ว่า เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 301-750 ไร่ ต้องเสียค่าขนส่งสูงสุด

5) การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อย

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิต และต้นทุนการจำหน่ายอ้อยดังกล่าวข้างต้น
พอจะสรุป เฉพาะส่วนสำคัญได้ดังนี้

ขนาดพื้นที่ผลิต (ไร่)	ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน)	ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)	รวม (บาท/ตัน)
5-50	251.63	133.75	<u>385.38</u>
51-100	305.02	136.11	<u>441.13</u>
101-300	303.28	147.20	<u>450.48</u>
301-750	291.44	147.50	<u>438.94</u>

จะเห็นได้ว่าเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 5-50 ไร่ มีต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายต่อ
ตันต่ำที่สุด เพราะนอกจากจะมีต้นทุนการผลิตต่อตันต่ำแล้ว ยังมีแหล่งผลิตอยู่ใกล้โรงงานน้ำตาล
ทำให้เสียต้นทุนการจำหน่ายต่อตันต่ำด้วย ในขณะที่เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 301-750 ไร่
แม้จะมีต้นทุนการผลิตต่ำ แต่เนื่องจากมีแหล่งผลิตอยู่ห่างจากโรงงานน้ำตาลมากกว่า ทำให้ต้อง
เสียค่าขนส่งสูง เป็นผลให้มีต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยสูงตามไปด้วย

2. การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยในเขตอำเภอบางสะพาน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากการสอบถามเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 47 ราย ปรากฏว่าเกษตรกรจะทำการ
ปลูกอ้อยในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2525 หรือที่เรียกว่าปลูกต้นฝน และเก็บเกี่ยวผลผลิตอ้อย
ส่งโรงงานได้ในเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2526 รวมใช้เวลาในการปลูกทั้งสิ้น
ประมาณ 8 เดือน มีพื้นที่ผลิตตั้งแต่ 10-700 ไร่ โดยจะแบ่งเกษตรกรออกเป็น 4 กลุ่มตาม
ขนาดพื้นที่ผลิตคือ 10-50 ไร่, 51-100 ไร่, 101-200 ไร่ และ 201-700 ไร่

ในที่นี้จะแบ่งการเปรียบเทียบออกเป็น 5 ลักษณะเช่นเดียวกับที่ได้กล่าวไว้ใน
เขตอำเภอบางสะพานบุรี ดังนี้

1) การเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก กับอ้อยตอ

จากตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรทุกกลุ่มมีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยตอมากกว่าอ้อยปลูกโดยเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยตอ : อ้อยปลูกสูงที่สุดคือ ร้อยละ 74.65 : 25.35 ในขณะที่เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 101-200 ไร่ มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยตอ : อ้อยปลูกต่ำที่สุดคือร้อยละ 69.38 : 30.62 สำหรับเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 10-50 ไร่ และ 201-700 ไร่ มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยตอ : อ้อยปลูกเท่ากับ 72.58 : 27.42 และ 70.62 : 29.38 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก กับอ้อยตอของเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

ขนาดพื้นที่ ผลิต ของอ้อย	10-50 ไร่		51-100 ไร่		101-200 ไร่		201-700 ไร่	
	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
อ้อยปลูก	18.25	27.42	41.00	25.35	52.86	30.62	146.00	29.38
อ้อยตอ								
อ้อยตอ 1	22.31	33.52	55.00	34.00	109.75	63.59	206.00	41.45
อ้อยตอ 2	26.00	39.06	65.75	40.65	10.00	5.79	145.00	29.17
รวม	48.31	72.58	120.75	74.65	119.75	69.38	351.00	70.62
รวม	66.56	100.00	161.75	100.00	172.61	100.00	497.00	100.00

หมายเหตุ ตัวเลขพื้นที่ผลิตอ้อยปลูกและอ้อยตอ ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในตารางที่ 3.6

2) การเปรียบเทียบผลผลิตอ้อย

จากการเปรียบเทียบในตารางที่ 4.6 จะเห็นได้ว่า การผลิตอ้อยปลูก จะให้ผลผลิตต่อไร่ที่สูงกว่าการผลิตอ้อยต่อ นอกจากนี้เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ และ 201-700 ไร่ จะมีผลผลิตอ้อยปลูกสูงที่สุดคือไร่ละ 9 ต้น สำหรับเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ ยังมีผลผลิตอ้อยต่อ 1 และอ้อยต่อ 2 สูงกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ ด้วย ทำให้เกษตรกรกลุ่มนี้มีผลผลิตอ้อยเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ไร่ละ 7.85 ต้น และเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 201-700 ไร่ มีผลผลิตอ้อยเฉลี่ยรองลงมาคือไร่ละ 7.35 ต้น

ตารางที่ 4.6 : การเปรียบเทียบผลผลิตอ้อยต่อไร่ของเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพาน

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

หน่วย : ต้น

ผลผลิต ขนาดพื้นที่ผลิต (ต้น/ไร่)	10-50 ไร่	51-100 ไร่	101-200 ไร่	201-700 ไร่
ผลผลิตอ้อยปลูก	8.83	9.00	8.68	9.00
อ้อยต่อ 1	6.50	8.00	6.00	7.00
อ้อยต่อ 2	6.00	7.00	4.50	6.20
ผลผลิตอ้อย	6.94	7.85	6.73	7.35

หมายเหตุ 1/ ผลผลิตอ้อยปลูก อ้อยต่อ 1 และอ้อยต่อ 2 ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกร ตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในตารางที่ 3.6

2/ ผลผลิตอ้อย ได้จากการเฉลี่ยระหว่างผลผลิตของอ้อยปลูก อ้อยต่อ 1 และอ้อยต่อ 2 โดยวิธีเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตของอ้อยทั้ง 3 ชนิด ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในบทที่ 3

3) การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตอ้อย

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตอ้อยในตารางที่ 4.7 จะเห็นได้ว่า เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิตระหว่าง 51-100 ไร่ มีต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อตันต่ำที่สุด คือ 248.42 บาท ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรกลุ่มนี้มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือ 7.85 ตัน (ตารางที่ 4.6) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกรทั้ง 4 กลุ่มแล้วปรากฏว่า เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ มีต้นทุนการผลิตต่อไร่ค่อนข้างสูง คือ 1950.08 บาท แต่เนื่องจากได้ผลผลิตต่อไร่สูงด้วย จึงทำให้ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อตันต่ำสุด ในขณะที่เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 101-200 ไร่ มีต้นทุนการผลิตต่อไร่ใกล้เคียงกันคือ 1955.49 บาท แต่มีผลผลิตต่ำไร่ต่ำที่สุด คือ 6.73 ตัน (ตารางที่ 4.6) เป็นผลให้มีต้นทุนการผลิตต่อตันสูงที่สุด คือ 290.56 บาท สำหรับเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 10-50 ไร่ แม้จะมีต้นทุนการผลิตต่อไร่ต่ำที่สุด แต่ได้ผลผลิตต่อไร่น้อยกว่าเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ ทำให้มีต้นทุนการผลิตต่อตันสูงกว่า

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า การผลิตอ้อยให้มีต้นทุนการผลิตต่อตันต่ำ เกษตรกรจะต้องเอาใจใส่บำรุงรักษาให้ได้ผลผลิตต่อไร่สูงที่สุด โดยใช้วัสดุคิบ แรงงาน และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพด้วย เช่น การใช้พันธุ์อ้อยที่ดี มีความหวานสูง ให้น้ำหนักดี และมีความต้านทานต่อโรคและแมลงดี แม้จะต้องเสียค่าพันธุ์อ้อยสูง แต่ก็จะให้ผลผลิตสูงและคุ้มกับเงินที่ลงทุนไป จะเห็นได้จากเกษตรกรในกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ ใช้อ้อยพันธุ์ราคาสูงที่สุดโดยมีราคาเฉลี่ยประมาณตันละ 740 บาท

4) การเปรียบเทียบต้นทุนการจำหน่ายอ้อย

จากตารางที่ 4.8 จะเห็นว่าค่าขนส่งเป็นค่าใช้จ่ายหลักที่ทำให้ต้นทุนการจำหน่ายอ้อยสูง ในที่นี้ต้นทุนการจำหน่ายอ้อยของเกษตรกรทั้ง 4 กลุ่มไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องจากมีค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว และขนขึ้นรถบรรทุกใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงานยังใกล้เคียงกันอีกด้วยดังนี้

เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 10-50 ไร่ มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน = 126.33 กิโลเมตร
 เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน = 121.50 กิโลเมตร
 เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 101-200 ไร่ มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน = 125.62 กิโลเมตร
 เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 201-700 ไร่ มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน = 128.50 กิโลเมตร

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของไก่/คัมของเกษตรกรในเขตอำเภอหนองสาหร่าย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฤดูแล้งปี 2525-26

รายการ	พื้นที่ผลิต 10-50 ไร่				พื้นที่ผลิต 51-100 ไร่				พื้นที่ผลิต 101-200 ไร่				พื้นที่ผลิต 201-700 ไร่			
	อ้อยคอก 1		อ้อยคอก 2		อ้อยคอก 1		อ้อยคอก 2		อ้อยคอก 1		อ้อยคอก 2		อ้อยคอก 1		อ้อยคอก 2	
	อ้อยปลูก	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	เฉลี่ย
ต้นทุนการผลิตอ้อย																
1. ค่าเตรียมดิน	461.67	-	-	126.62	512.00	-	-	129.90	485.71	-	-	148.74	606.00	-	-	178.02
2. ค่าพันธุ์อ้อย	522.58	-	-	143.32	740.00	-	-	185.69	385.71	-	-	118.12	492.00	-	-	144.53
3. ค่าสีบ ฆน และปลูก ห่อนพันธุ์	188.33	-	-	52.91	208.40	-	-	54.10	241.90	-	-	75.47	201.00	-	-	60.38
4. ค่าบำรุงรักษาอ้อย	894.18	870.24	887.08	883.59	1,010.75	879.50	864.58	848.33	1,153.58	814.05	725.00	812.87	1,026.10	877.50	730.00	878.12
รวมต้นทุนทางตรง	2,066.76	870.24	887.08	1,206.44	2,471.15	879.50	864.58	1,318.02	2,256.90	814.05	725.00	1,255.20	2,325.10	877.50	730.00	1,261.05
ข. ต้นทุนทางอ้อม																
1. ค่าจ้าง	39.14	48.08	41.46	43.07	34.21	50.31	70.17	54.44	48.34	52.78	-	48.37	65.67	65.67	62.25	64.67
2. ค่าบริการคานงาน	87.86	73.00	82.14	83.40	74.00	61.78	140.00	96.79	41.25	41.25	60.00	42.34	158.62	158.62	62.25	173.62
3. ค่าแรงงานประจำ	-	-	-	-	-	-	-	-	180.00	180.00	-	169.57	181.67	181.67	140.00	169.52
4. ค่าเช่าที่ดิน	116.67	125.00	112.50	117.86	130.00	141.67	112.50	126.98	121.43	118.75	100.00	118.48	120.00	120.00	100.00	114.16
5. ค่าเสื่อมราคา	53.74	90.20	69.45	71.70	87.10	62.80	31.10	56.19	36.57	38.81	38.17	38.72	54.43	54.43	36.14	49.09
6. ค่าดอกเบี้ย	261.79	110.23	112.36	151.94	313.01	111.40	122.18	166.33	287.14	103.11	81.83	158.04	284.51	111.15	92.47	158.82
7. ค่าจัดการ	206.68	87.02	88.71	118.85	247.12	87.95	96.46	131.33	226.69	81.41	72.50	124.77	232.51	87.75	73.00	125.38
รวมต้นทุนทางอ้อม	775.88	533.53	506.62	587.82	895.44	515.91	572.41	632.06	941.42	617.11	362.50	700.29	1,107.41	779.29	713.86	855.26
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ไร่)	2,842.64	1,403.77	1,393.70	1,794.36	3,366.59	1,395.41	1,536.99	1,950.08	3,208.32	1,431.16	1,087.50	1,955.49	3,432.51	1,656.78	1,443.86	2,116.31
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน)				258.55				248.42								287.93

- หมายเหตุ 1/ ตัวเลขค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการผลิตอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้
ในตารางที่ 3.2, 3.3 และ 3.4
- 2/ ค่าดอกเบี้ย = ต้นทุนทางตรง x 10% x 8/12 เดือน
- 3/ ค่าจัดการ = ต้นทุนทางตรง x 10%
- 4/ การคำนวณต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ของอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 จะใช้วิธีเฉลี่ยแบบช่วงน้ำหนักค่าพื้นที่ผลิตของอ้อยทั้ง 3 ชนิด (ดูตัวเลขพื้นที่ผลิตได้จากตารางที่ 4.5)
- 5/ ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน) = $\frac{\text{ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ไร่)}}{\text{ผลผลิตอ้อย (ตัน/ไร่)}}$
- 6/ วิธีการคำนวณต้นทุนการผลิตได้แสดงไว้ในบทที่ 3

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบต้นทุนการจำหน่ายอ้อยต่อตันของเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

หน่วย : บาท

รายการ	พื้นที่ผลิต 10-50 ไร่	พื้นที่ผลิต 51-100 ไร่	พื้นที่ผลิต 101-200 ไร่	พื้นที่ผลิต 201-700 ไร่
<u>ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย</u>				
1. ค่าเก็บเกี่ยว	37.71	36.80	35.88	37.00
2. ค่าขนส่งรถบรรทุก	20.79	21.30	20.25	24.80
3. ค่าขนส่ง	140.00	138.75	140.00	142.00
<u>ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย</u>	<u>198.50</u>	<u>196.85</u>	<u>196.13</u>	<u>203.80</u>

หมายเหตุ ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายอ้อย ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่าง
ในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา

5) การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อย

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิต และต้นทุนการจำหน่ายอ้อยดังกล่าว

ข้างต้น พอจะสรุปได้ดังนี้

ขนาดพื้นที่ผลิต (ไร่)	ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน)	ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)	รวม (บาท/ตัน)
10-50	258.55	198.50	<u>457.05</u>
51-100	248.42	196.85	<u>445.27</u>
101-200	290.56	196.13	<u>486.69</u>
201-700	287.93	203.80	<u>491.73</u>

จะเห็นได้ว่าเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ มีต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย
ต่อตันต่ำที่สุด เพราะนอกจากจะมีต้นทุนการผลิตต่อตันต่ำแล้ว ยังมีแหล่งผลิตอยู่ใกล้โรงงานน้ำตาล
มากที่สุด ทำให้มีต้นทุนการจำหน่ายต่อตันต่ำด้วย

3. การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิต และการจำหน่ายอ้อยในเขตอำเภอป่าพอง และอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

จากการสอบถามเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 60 ราย ปรากฏว่าเกษตรกรจะทำการปลูกอ้อยในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2524 หรือที่เรียกว่าปลูกปลายฝน และเก็บเกี่ยวผลผลิตอ้อยส่งโรงงานได้ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2525 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2526 รวมใช้เวลาในการปลูกทั้งสิ้นประมาณ 12 เดือน มีพื้นที่ผลิตตั้งแต่ 10-350 ไร่ โดยจะแบ่งเกษตรกรออกเป็น 3 กลุ่มตามขนาดพื้นที่ผลิตคือ 10-50 ไร่ 51-100 ไร่ และ 101-350 ไร่

ในที่นี้จะแบ่งการเปรียบเทียบออกเป็น 5 ลักษณะดังนี้

1) การเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก กับอ้อยคอก

จากการเปรียบเทียบในตารางที่ 4.9 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรทุกกลุ่มมีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยคอกมากกว่าอ้อยปลูก และเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มยังมีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยคอก : อ้อยปลูกที่ใกล้เคียงกันอีกด้วย โดยเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 101-350 ไร่ มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยคอก : อ้อยปลูกสูงที่สุดคือร้อยละ 66.08 : 33.92 ในขณะที่เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ และ 10-50 ไร่ มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยคอก : อ้อยปลูกร้อยละ 64.58 : 35.42 และ 63.62 : 36.38 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก กับอ้อยคอกของเกษตรกรในเขตอำเภอป่าพอง และอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

ชนิดของอ้อย	ขนาดพื้นที่ผลิต 10-50 ไร่		51-100 ไร่		101-350 ไร่	
	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
อ้อยปลูก	19.59	36.38	35.81	35.42	86.33	33.92
อ้อยคอก						
อ้อยคอก 1	19.26	35.77	45.29	44.80	89.00	34.97
อ้อยคอก 2	15.00	27.85	20.00	19.78	79.17	31.11
รวม	34.26	63.62	65.29	64.58	168.17	66.08
รวม	53.85	100.00	101.10	100.00	254.50	100.00

หมายเหตุ ตัวเลขพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก และอ้อยคอก ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในตารางที่ 3.6

2) การเปรียบเทียบผลผลิตอ้อย

จากตารางที่ 4.10 จะเห็นได้ว่า การผลิตอ้อยปลูกจะให้ผลผลิตต่อไร่ที่สูงกว่าการผลิตอ้อยตอนอกจากนี้เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ จะมีผลผลิตอ้อยปลูกสูงที่สุดคือไร่ละ 10.44 ตัน และยังมีผลผลิตอ้อยตอที่สูง ดังนั้นเมื่อเฉลี่ยผลผลิตอ้อยโดยถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิต ซึ่งเกษตรกรกลุ่มนี้ก็มีสัดส่วนพื้นที่ผลิตอ้อยปลูกค่อนข้างสูงคือร้อยละ 35.42 (ตารางที่ 4.9) จึงทำให้เกษตรกรกลุ่มนี้มีผลผลิตอ้อยเฉลี่ยสูงที่สุด

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบผลผลิตอ้อยต่อไร่ของเกษตรกรในเขตอำเภอป่าพองและอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ฤดูการผลิตปี 2525-26 หน่วย : ตัน

ผลผลิต (ตัน/ไร่)	ขนาดพื้นที่ผลิต		
	10-50 ไร่	51-100 ไร่	101-350 ไร่
ผลผลิต อ้อยปลูก	8.96	10.44	9.20
อ้อยตอ 1	6.52	7.00	7.07
อ้อยตอ 2	5.80	5.00	4.83
ผลผลิตอ้อย	7.21	7.82	7.10

- หมายเหตุ 1/ ผลผลิตอ้อยปลูก อ้อยตอ 1 และอ้อยตอ 2 ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในตารางที่ 3.6
- 2/ ผลผลิตอ้อย ได้จากการเฉลี่ยระหว่างผลผลิตของอ้อยปลูก อ้อยตอ 1 และอ้อยตอ 2 โดยวิธีเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตของอ้อยทั้ง 3 ชนิด ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในบทที่ 3

3) การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตอ้อย

จากการเปรียบเทียบในตารางที่ 4.11 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิตระหว่าง 51-100 ไร่ มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อตันต่ำที่สุดคือ 238.84 บาท ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรกลุ่มนี้มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือ 7.82 ตัน (ตารางที่ 4.10)

เหตุผลที่อาจนำมาสรุปเพื่อแสดงว่าเกษตรกรกลุ่มนี้มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือ จากการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการผลิตอ้อย จะเห็นได้ว่าเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ มีค่าเตรียมดินและค่าพันธุ์อ้อยสูงที่สุด โดยเกษตรกรในกลุ่มนี้มักจะใช้อ้อยพันธุ์ที่ดี และมีการไถเตรียมดินประมาณ 2-3 ครั้งซึ่งจะช่วยให้ดินร่วนและอ้อยเจริญเติบโตได้ดี ดังนั้นเกษตรกรกลุ่มนี้จึงมีผลผลิตต่อไร่สำหรับอ้อยที่ปลูกใหม่สูงที่สุด คือ 10.44 ตัน ในขณะที่เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 10-50 ไร่ และ 101-350 ไร่ มีผลผลิตต่อไร่สำหรับอ้อยปลูก 8.96 และ 9.20 ตัน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.10)

4) การเปรียบเทียบต้นทุนการจำหน่ายอ้อย

จากตารางที่ 4.12 จะเห็นได้ว่าค่าขนส่งเป็นค่าใช้จ่ายหลักที่ทำให้ต้นทุนการจำหน่ายอ้อยสูง ในที่นี้ต้นทุนการจำหน่ายอ้อยของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มจะใกล้เคียงกัน เนื่องจากมีค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ขนขึ้นรถบรรทุก และค่าขนส่งที่ไม่ต่างกันมากนัก สำหรับระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงานน้ำตาลมีดังนี้

เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต	10-50 ไร่	มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน	22.86 กิโลเมตร
เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต	51-100 ไร่	มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน	30.29 กิโลเมตร
เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต	101-350 ไร่	มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน	30.67 กิโลเมตร

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตย่อยต่อไร่/คันของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่ฮ่องสอนและอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

หน่วย:บาท

รายการ	พื้นที่ผลิต 10-50 ไร่			พื้นที่ผลิต 51-100 ไร่			พื้นที่ผลิต 101-350 ไร่		
	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 1	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 1	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 1	เฉลี่ย
ต้นทุนการผลิตย่อย									
<u>ก. ต้นทุนทางตรง</u>									
1. ค่าเตรียมดิน	409.63	-	149.02	428.12	-	151.64	433.67	-	147.11
2. ค่าพันธุ์อ้อย	489.44	-	178.05	512.44	-	181.51	476.67	-	161.69
3. ค่าสีบ รน และปลูกก่อนพันธุ์	148.33	-	53.96	177.34	-	62.81	280.67	-	95.21
4. ค่าบำรุงรักษาอ้อย	858.77	664.30	693.57	833.74	602.80	670.99	953.60	807.93	855.92
รวมต้นทุนทางตรง	1,906.17	664.30	1,074.60	1,951.64	602.80	1,066.95	2,144.61	807.93	1,259.93
<u>ข. ต้นทุนทางอ้อม</u>									
1. ค่ามัน	78.92	78.92	74.46	44.90	44.90	36.02	52.77	98.38	71.07
2. ค่าบริการคนงาน	81.72	91.72	97.55	76.89	76.89	61.68	63.67	63.66	66.40
3. ค่าแรงงานประจำ	-	-	-	98.50	85.20	73.06	102.40	69.85	40.94
4. ค่าเช่าที่ดิน	162.98	171.74	162.49	184.37	179.41	185.24	173.33	164.29	160.32
5. ค่าเสื่อมราคา	81.22	84.75	78.46	138.09	130.69	135.41	68.61	68.97	60.31
6. ค่าดอกเบี้ย	362.17	126.22	204.12	370.81	114.53	202.72	407.48	153.51	239.28
7. ค่าจัดการ	190.62	66.43	107.43	195.16	60.28	106.69	214.46	80.79	125.98
รวมต้นทุนทางอ้อม	967.61	619.78	724.51	1,108.72	691.90	800.82	1,082.72	699.45	795.26
ต้นทุนการผลิตย่อย (บาท/ไร่)	2,873.78	1,284.08	1,799.11	3,060.36	1,294.70	1,867.77	3,227.33	1,507.38	2,055.19
ต้นทุนการผลิตย่อย (บาท/คัน)			249.53			238.84			289.46

หมายเหตุ 1/ ตัวเลขค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการผลิตอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา
 2/ ค่าดอกเบี้ย = ต้นทุนทางตรง x 1% ต่อปี
 3/ ค่าจัดการ = ต้นทุนทางตรง x 10%
 4/ การคำนวณต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ของอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 จะใช้วิธีเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตอ้อยทั้ง 3 ชนิด (ดูตัวเลขพื้นที่ผลิตได้จากตารางที่ 4.9)
 5/ ต้นทุนการผลิตย่อย (บาท/คัน) = ต้นทุนการผลิตย่อย (บาท/ไร่) (ดูตัวเลขผลผลิตอ้อยได้จากตารางที่ 4.10)
 6/ วิธีการคำนวณต้นทุนการผลิตได้แสดงไว้ในบทที่ 3

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบต้นทุนการจำหน่ายอ้อยต่อตันของเกษตรกรในเขตอำเภอ
น้ำพองและอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

หน่วย : บาท

รายการ	พื้นที่ผลิต 10-50 ไร่	พื้นที่ผลิต 51-100 ไร่	พื้นที่ผลิต 101-350 ไร่
<u>ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย</u>			
1. ค่าเก็บเกี่ยว	48.75	48.47	46.67
2. ค่าขนส่งรถบรรทุก	29.82	29.41	29.66
3. ค่าขนส่ง	81.07	82.94	84.00
ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย	159.64	160.82	160.33

หมายเหตุ ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายอ้อย ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่าง
ในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา

5) การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิต และการจำหน่ายอ้อย

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิต และต้นทุนการจำหน่ายอ้อยดังกล่าว
ข้างต้น พอจะสรุปได้ดังนี้

ขนาดพื้นที่ผลิต (ไร่)	ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน)	ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)	รวม (บาท/ตัน)
10-50	249.53	159.64	<u>409.17</u>
51-100	238.84	160.82	<u>399.66</u>
101-350	289.46	160.33	<u>449.79</u>

จะเห็นได้ว่าเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ มีต้นทุนการผลิตและการจำหน่าย
ต่อตันต่ำที่สุด โดยเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 10-50 ไร่ มีต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายต่อตัน
ต่ำรองลงมา

4. การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยในเขตอำเภอภูเขียว และอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

จากการสอบถามเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 60 ราย ปรากฏว่าเกษตรกรจะทำการปลูกอ้อยในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2524 หรือที่เรียกว่าปลูกปลายฝน และเก็บเกี่ยวผลผลิตอ้อยส่งโรงงานได้ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2525 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2526 รวมใช้เวลาในการปลูกทั้งสิ้นประมาณ 12 เดือน มีพื้นที่ผลิตตั้งแต่ 2-700 ไร่ โดยจะแบ่งเกษตรกรออกเป็น 3 กลุ่มตามขนาดพื้นที่ผลิตคือ 2-50 ไร่, 51-100 ไร่ และ 101-700 ไร่

ในที่นี้จะแบ่งการเปรียบเทียบออกเป็น 5 ลักษณะดังนี้

1) การเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูกกับอ้อยต่อ

จากตารางที่ 4.13 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรทุกกลุ่มมีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยต่อมากกว่าอ้อยปลูก โดยเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยต่อ : อ้อยปลูกค่าที่สุดคือร้อยละ 64.40 : 35.60 ในขณะที่เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 2-50 ไร่ และ 101-700 ไร่ มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยต่อ : อ้อยปลูกใกล้เคียงกันคือร้อยละ 71.14 : 28.86 และ 71.92 : 28.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก กับอ้อยต่อของเกษตรกรในเขตอำเภอภูเขียว และอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

ขนาดพื้นที่ผลิต ชนิดของอ้อย	2-50 ไร่		51-100 ไร่		101-700 ไร่	
	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
อ้อยปลูก	14.81	28.86	35.75	35.60	165.75	28.08
อ้อยต่อ						
อ้อยต่อ 1	16.68	32.50	38.00	37.84	244.60	41.43
อ้อยต่อ 2	19.83	38.64	26.67	26.56	180.00	30.49
รวม	36.51	71.14	64.67	64.40	424.60	71.92
รวม	51.32	100.00	100.42	100.00	590.35	100.00

หมายเหตุ ตัวเลขพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก และอ้อยต่อ ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในตารางที่ 3.6

2) การเปรียบเทียบผลผลิตอ้อย

จากตารางที่ 4.14 จะเห็นได้ว่าการผลิตอ้อยปลูกจะให้ผลผลิตต่อไร่ที่สูงกว่าการผลิตอ้อยต่อ นอกจากนี้เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 101-700 ไร่ จะมีผลผลิตอ้อยปลูกสูงที่สุดคือไร่ละ 9.75 ตัน และมีผลผลิตอ้อยต่อที่สูงกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่นด้วย ดังนั้นเกษตรกรกลุ่มนี้จึงมีผลผลิตอ้อยเฉลี่ยสูงที่สุดคือไร่ละ 7.59 ตัน

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบผลผลิตอ้อยต่อไร่ของเกษตรกรในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ และ อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

หน่วย : ตัน

ขนาดพื้นที่ผลิต ผลผลิต (ตัน/ไร่)	2-50 ไร่	51-100 ไร่	101-700 ไร่
ผลผลิต อ้อยปลูก	9.10	8.38	9.75
อ้อยต่อ 1	6.66	7.00	7.15
อ้อยต่อ 2	5.85	6.00	6.20
ผลผลิตอ้อย	7.05	7.22	7.59

หมายเหตุ 1/ ผลผลิตอ้อยปลูก อ้อยต่อ 1 และอ้อยต่อ 2 ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยใช้วิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในตารางที่ 3.6

2/ ผลผลิตอ้อย ได้จากการเฉลี่ยระหว่างผลผลิตของอ้อยปลูก อ้อยต่อ 1 และอ้อยต่อ 2 โดยวิธีเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตของอ้อยทั้ง 3 ชนิด ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้ในบทที่ 3

3) การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตอ้อย

จากการเปรียบเทียบในตารางที่ 4.15 จะเห็นได้ว่าต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อตันของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม มีจำนวนใกล้เคียงกัน เนื่องจากเกษตรกรกลุ่มที่มีผลผลิตต่อไร่สูง ก็จะใช้ค่าใช้จ่ายในการผลิตต่อไร่สูงด้วย ในขณะที่เดียวกันเกษตรกรกลุ่มที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำ ก็จะใช้ค่าใช้จ่ายในการผลิตต่อไร่ต่ำด้วยเช่นกัน

จากผลการเปรียบเทียบดังกล่าว ปรากฏว่าเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิตระหว่าง 2-50 ไร่ ซึ่งมีจำนวนมากถึง 45 รายใน 60 รายนั้นมีต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อตันต่ำที่สุดคือ 250.69 ตัน โดยเกษตรกรกลุ่มนี้จะใช้ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน การปลูก การบำรุงรักษา และค่าใช้จ่ายทางอ้อมบางรายการน้อยกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ ทำให้เกษตรกรกลุ่มนี้มีต้นทุนการผลิตอ้อยต่อไร่ต่ำที่สุด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเกษตรกรกลุ่มนี้มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำที่สุดด้วยคือ 7.05 ตัน (ตารางที่ 4.14) ดังนั้นต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อตันของเกษตรกรกลุ่มนี้จึงไม่ต่ำกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่นมากนัก

ในขณะที่เดียวกันเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 101-700 ไร่ เป็นกลุ่มที่มีต้นทุนการผลิตต่อไร่สูงที่สุด เนื่องจากใช้พันธุ์อ้อยราคาสูงกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่นเกือบ 2 เท่า คือประมาณไร่ละ 837.50 บาท และยังมีค่าน้ำมัน ค่าแรงงานประจำ และค่าเสื่อมราคาสูงกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรกลุ่มนี้ก็มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงที่สุดด้วยเช่นกัน คือ 7.59 ตัน (ตารางที่ 4.14) ดังนั้นจึงเป็นผลให้ต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อตันไม่สูงกว่าเกษตรกรกลุ่มอื่นมากนัก

4) การเปรียบเทียบต้นทุนการจำหน่ายอ้อย

จากตารางที่ 4.16 จะเห็นได้ว่าค่าขนส่งเป็นค่าใช้จ่ายหลักที่ทำให้ต้นทุนการจำหน่ายอ้อยสูง ในที่นี้เกษตรกรที่มีพื้นที่ผลิต 2-50 ไร่ และ 101-700 ไร่ จะมีต้นทุนการจำหน่ายอ้อยใกล้เคียงกัน ในขณะที่เกษตรกรที่มีพื้นที่ผลิต 51-100ไร่ มีต้นทุนการจำหน่ายอ้อยสูงกว่า ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรกลุ่มนี้มีค่าขนส่งสูง โดยมีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงานสูงกว่าดังนี้ เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 2-50 ไร่ มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน =152.00 กิโลเมตร เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 51-100 ไร่ มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน =163.80 กิโลเมตร เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 101-700 ไร่ มีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน =155.16 กิโลเมตร

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตร้อยละ/ตันของ เกษตรกรในเขตอำเภอเวียงชัยและอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

หน่วย: บาท

รายการ	พื้นที่ผลิต 2-50 ไร่			พื้นที่ผลิต 51-100 ไร่			พื้นที่ผลิต 101-700 ไร่					
	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 1	อ้อยคอก 2	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 1	อ้อยคอก 2	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 1	อ้อยคอก 2	เฉลี่ย
ต้นทุนการผลิตอ้อย												
ก. ต้นทุนทางตรง												
1. ค่าเตรียมดิน	408.39	-	-	117.85	393.75	-	-	140.18	402.50	-	-	113.01
2. ค่าพันธุ์อ้อย	498.13	-	-	143.75	490.00	-	-	174.44	897.50	-	-	295.14
3. ค่าสีบ ฆน และปลูกก่อนพันธุ์	185.26	-	-	53.88	150.00	-	-	53.92	298.75	-	-	67.44
4. ค่าบำรุงรักษาอ้อย	899.11	741.27	703.03	754.73	829.16	798.63	787.83	806.62	847.66	792.17	589.00	745.49
รวมต้นทุนทางตรง	1,990.89	741.27	703.03	1,070.21	1,862.91	798.63	787.83	1,175.16	2,326.41	792.17	589.00	1,161.08
ข. ต้นทุนทางอ้อม												
1. ค่าน้ำมัน	41.24	44.45	50.00	45.68	44.89	43.21	48.41	45.19	62.28	57.96	55.00	58.27
2. ค่าบริการแรงงาน	99.88	71.17	85.25	84.90	51.50	51.50	37.50	47.78	63.72	53.84	63.72	59.63
3. ค่าแรงงานประจำ	-	-	-	-	-	-	-	-	86.23	78.85	87.04	83.42
4. ค่าเช่าที่ดิน	174.84	165.00	166.67	168.48	141.67	137.04	133.33	137.71	125.00	120.00	100.00	115.31
5. ค่าเชื้อเพลิง	100.45	79.36	86.72	88.28	60.76	77.56	144.27	89.30	126.50	117.33	123.66	121.83
6. ค่าดอกเบี้ย	366.87	140.84	133.58	202.99	353.95	151.74	149.69	222.85	442.02	150.51	111.72	220.26
7. ค่าจัดการ	193.08	74.13	70.30	106.84	166.29	79.86	78.78	117.28	232.64	79.22	59.80	115.93
รวมต้นทุนการอ้อม	976.37	574.95	592.52	697.17	899.06	540.91	591.98	660.11	1,198.99	657.71	599.94	774.65
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ไร่)	2,907.26	1,316.22	1,295.55	1,767.38	2,701.97	1,339.54	1,379.81	1,835.27	3,464.80	1,449.88	1,187.94	1,935.73
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน)				250.69				254.19				255.04

หมายเหตุ 1/ ค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการผลิตอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา ดังแสดงตัวอย่างการคำนวณไว้
ในตารางที่ 3.2, 3.3 และ 3.4

2/ ค่าดอกเบี้ย = ต้นทุนทางตรง x 19% ต่อปี

3/ ค่าจัดการ = ต้นทุนทางตรง x 10%

4/ การคำนวณต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ของอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 จะใช้วิธีเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตอ้อยทั้ง 3 ชนิด (ดูตัวเลขพื้นที่ผลิตได้จากตารางที่ 4.13)

5/ ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน) = $\frac{\text{ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ไร่)}}{\text{ผลผลิตอ้อย (ตัน/ไร่)}}$ (ดูตัวเลขการผลิตอ้อย ได้จากตารางที่ 4.14)

6/ วิธีการคำนวณต้นทุนการผลิตได้แสดงไว้ในบทที่ 3.

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบต้นทุนการจำหน่ายอ้อยต่อตันของเกษตรกรในเขตอำเภอ
ภูเขียว และอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

หน่วย : บาท

รายการ	พื้นที่ผลิต 2-50ไร่	พื้นที่ผลิต 51-100ไร่	พื้นที่ผลิต 101-700ไร่
<u>ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย</u>			
1. ค่าเก็บเกี่ยว	30.04	28.00	28.00
2. ค่าขนส่งรถบรรทุก	20.04	23.60	21.00
3. ค่าขนส่ง	150.11	158.00	151.00
ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย	200.19	209.60	200.00

หมายเหตุ ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายอ้อย ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่าง
ในแต่ละกลุ่ม โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา

5) การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อย

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิต และต้นทุนการจำหน่ายอ้อยดังกล่าวข้าง

ต้น พอจะสรุปได้ดังนี้

ขนาดพื้นที่ผลิต (ไร่)	ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน)	ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)	รวม (บาท/ตัน)
2-50	250.69	200.19	<u>450.88</u>
51-100	254.19	209.60	<u>463.79</u>
101-700	255.04	200.00	<u>455.04</u>

จะเห็นว่าเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 2-50 ไร่ จะมีต้นทุนการผลิตและ
การจำหน่ายอ้อยต่ำที่สุด เพราะนอกจากจะมีต้นทุนการผลิตต่อตันต่ำแล้วยังมีแหล่งผลผลิตอยู่ใกล้
โรงงานน้ำตาลอีกด้วย

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายต่อต้นทุนที่ผลิตต่างกันดังกล่าวข้างต้นรวม 41 เขต
 อาจนำมาสรุปรวมกันได้ดังนี้

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายต่อต้นทุนที่ผลิตต่างกัน ยุทธการผลิตปี 2525-26
 หน่วย : บาท

เขตการผลิต	ต้นทุนการผลิตย่อย				ต้นทุนการจำหน่ายย่อย				รวม			
	2-50 ไร่	51-100 ไร่	101- 300ไร่	301- 750ไร่	2-50 ไร่	51-100 ไร่	101- 300ไร่	301- 750ไร่	2-50 ไร่	51-100 ไร่	101- 300ไร่	301- 750ไร่
อ.ปราณบุรี	252.52	306.33	304.48	293.17	133.75	136.11	147.20	147.50	386.27	442.44	451.68	440.67
อ.บางสะพาน	248.63	239.39	280.28	274.26	198.50	196.85	196.13	203.80	447.13	436.24	476.41	478.06
จ.ขอนแก่น	249.53	243.83	289.46	-	159.64	160.82	160.33	-	409.17	404.65	449.79	-
จ.ชัยภูมิ	243.86	249.38	248.57	-	200.19	209.60	200.00	-	444.05	458.98	448.57	-
เฉลี่ย	248.64	259.73	280.70	283.72	173.02	175.60	175.92	175.65	421.66	435.58	456.61	459.37

จากตารางที่ 4.17 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิตตั้งแต่ 2 ไร่ถึง 100 ไร่ จะมีต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยต่อตันต่ำกว่าเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิตตั้งแต่ 101 ไร่ ถึง 750 ไร่ ทั้งนี้ถ้าเฉลี่ยต้นทุนการผลิตอ้อยของเกษตรกรทั้ง 4 เขต จะพบว่าเกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 2-50 ไร่ และ 51-100 ไร่ จะมีต้นทุนการผลิตอ้อยตันละ 248.64 และ 259.73 บาทตามลำดับ ในขณะที่เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่ผลิต 101-300 ไร่ และ 301-750 ไร่ มีต้นทุนการผลิตอ้อยตันละ 280.70 และ 283.72 บาทตามลำดับ

ดังนั้นในการศึกษารุ่นนี้จะพบว่า การปลูกอ้อยในพื้นที่ขนาดเล็กและขนาดกลางไม่เกิน 100 ไร่ จะเสียต้นทุนในการผลิตต่อตันต่ำกว่าการปลูกอ้อยในพื้นที่ขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากการปลูกอ้อยในพื้นที่ผลิตขนาดไม่เกิน 100 ไร่ เกษตรกรสามารถดูแลบำรุงรักษาได้อย่างทั่วถึง ทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูง โดยมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่ใกล้เคียงกัน และเมื่อนำมาเฉลี่ย เป็นต้นทุนการผลิตต่อตัน จึงทำให้มีต้นทุนการผลิตต่อตันที่ต่ำกว่า สำหรับต้นทุนการจำหน่ายอ้อยจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับระยะทางเฉลี่ยจากไร่ไปโรงงานน้ำตาล ถ้าพื้นที่ผลิตใดอยู่ใกล้โรงงานน้ำตาล เกษตรกรในพื้นที่ผลิตนั้นก็จะมีต้นทุนการจำหน่ายอ้อยต่ำ ดังนั้นเกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ผลิตต่างกันแต่อยู่ในเขตเดียวกันจึงมักจะมีต้นทุนในการจำหน่ายอ้อยที่ไม่ต่างกันมากนัก

การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยระหว่าง เกษตรกรในเขตเกษตร เศรษฐกิจ กับ เกษตรกรนอกเขตเกษตร เศรษฐกิจ

การเปรียบเทียบในกรณีนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่า เกษตรกรที่ปลูกอ้อยในเขตเกษตร เศรษฐกิจ กับ เกษตรกรที่ปลูกอ้อยนอกเขตเกษตร เศรษฐกิจจะมีต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยต่างกันอย่างไร โดยจะพิจารณาว่าค่าใช้จ่ายรายการใดที่เป็นผลให้ต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยของเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มนั้นต่างกัน และยังจะพิจารณาถึงความได้เปรียบและเสียเปรียบของการผลิตอ้อยในและนอกเขตเกษตร เศรษฐกิจด้วย

ในที่นี้จะทำการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิต และการจำหน่ายอ้อยเป็นลำดับดังนี้

1. การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยในเขตอำเภอลำปางบุรี กับเขตอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากตารางที่ 4.18 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรในเขตอำเภอลำปางบุรี ซึ่งทำการผลิตอ้อยในเขตเกษตร เศรษฐกิจ จะมีต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยประมาณต้นละ 446.06 บาท ในขณะที่เกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพาน ซึ่งทำการผลิตอ้อยนอกเขตเกษตร เศรษฐกิจ มีต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยประมาณต้นละ 487.08 บาท ดังนั้นการผลิตและการจำหน่ายอ้อยนอกเขตเกษตร เศรษฐกิจจะมีต้นทุนสูงกว่าการผลิตและการจำหน่ายอ้อยในเขตเกษตร เศรษฐกิจต้นละ 41.02 บาท

อย่างไรก็ตามถ้าเปรียบเทียบเฉพาะต้นทุนการผลิตอ้อย จะเห็นได้ว่าเกษตรกรในเขตอำเภอลำปางบุรี จะมีต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยจากทั้งอ้อยปลูก อ้อยคอ 1 และอ้อยคอ 2 ประมาณไร่ละ 2,264.17 บาทหรือต้นละ 304.32 บาท ส่วนเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพานจะมีต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยไร่ละ 2,068.74 บาทหรือต้นละ 286.93 บาท จึงอาจกล่าวได้ว่า ต้นทุนการผลิตอ้อยในเขตอำเภอบางสะพานจะต่ำกว่าต้นทุนการผลิตอ้อยในเขตอำเภอลำปางบุรี ไร่ละ 195.43 บาท หรือต้นละ 17.39 บาท

อนึ่งถ้าพิจารณาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการผลิตอ้อยแต่ละรายการในตารางที่ 4.18 จะพบว่าค่าใช้จ่ายต่อไร่ของเกษตรกรในเขตอำเภอลำปางบุรี และเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพานที่ต่างกันอย่างไรเห็นได้ชัดคือ

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยคั่ว/คั้นระหว่างเกษตรกรในเขตอำเภอปราณบุรี กับเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฤดูกาลผลิต 2525-26

หน่วย: บาท

รายการ	ปราณบุรี (ในเขตเกษตรเศรษฐกิจ)				บางสะพาน (นอกเขตเกษตรเศรษฐกิจ)			
	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 1	อ้อยคอก 2	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 1	อ้อยคอก 2	เฉลี่ย
ต้นทุนการผลิตอ้อย								
ก. ต้นทุนทางตรง								
1. ค่าเตรียมดิน	549.70	-	-	194.95	501.03	-	-	140.55
2. ค่าพันธุ์อ้อย	439.45	-	-	155.85	521.76	-	-	146.36
3. ค่าปุ๋ย ชน และปลูกท่อนพันธุ์	188.26	-	-	64.53	205.79	-	-	52.24
4. ค่าบำรุงรักษาอ้อย								
4.1 ค่ายาคุมและฆ่าหญ้า	243.97	226.80	239.66	234.02	278.10	212.76	270.00	249.62
4.2 ค่าแรงงานนิตย	49.16	41.97	43.21	42.64	39.58	42.07	44.38	42.12
4.3 ค่าค่ายหญ้า	128.92	146.43	134.28	137.83	106.48	114.28	91.67	104.77
4.4 ค่ากลบโคนและทรวนหลังยกทรง	151.98	161.94	134.24	152.97	107.92	115.33	104.38	109.71
4.5 ค่าซ่อมอ้อย	54.96	51.00	50.83	52.16	48.22	61.67	40.00	50.88
4.6 ค่าปุ๋ย	372.93	326.54	325.62	342.81	397.68	318.43	341.36	348.09
4.7 ค่าแรงงานใส่ปุ๋ย	26.81	25.77	27.81	26.54	28.23	28.82	31.36	30.14
รวมค่าบำรุงรักษาอ้อย	1,021.53	880.45	949.65	988.97	1,007.22	894.36	923.15	935.33
รวมต้นทุนทางตรง	2,198.94	880.45	949.65	1,404.30	2,235.80	894.36	923.15	1,274.48
ข. ต้นทุนทางอ้อม								
1. ค่าน้ำมัน	53.93	48.89	80.28	57.34	45.08	52.47	57.42	52.00
2. ค่าบริการคองงาน	82.51	87.75	96.17	87.54	101.50	88.61	119.04	102.08
3. ค่าแรงงานประจำ	70.50	68.32	-	55.68	181.00	181.00	140.00	167.73
4. ค่าเช่าที่ดิน	242.42	240.29	232.63	239.55	120.69	125.71	109.09	118.92
5. ค่าเพื่อราคา	90.02	108.62	91.71	98.71	55.46	68.87	46.60	57.90
6. ค่าดอกเบี้ย	278.53	124.19	120.29	179.41	283.20	113.29	116.93	161.44
7. ค่าซากาง	219.89	98.04	94.96	141.64	223.58	89.44	92.32	127.45
รวมต้นทุนทางอ้อม	1,037.80	777.20	716.04	859.87	1,010.51	719.39	681.40	787.52
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ไร่)	3,236.74	1,757.65	1,665.69	2,264.17	3,246.31	1,613.75	1,604.55	2,068.74
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน)	304.32				286.93			
ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย								
1. เก็บเกี่ยว		39.36				37.23		
2. ค่าขนส่งรถบรรทุก		25.47				21.43		
3. ค่าขนส่ง		76.91				141.49		
ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)		141.74				200.15		
ต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)		446.06				487.08		

หมายเหตุ 1/ ตัวเลขค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการผลิตอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างเขตละ 47 ราย โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมชา

2/ ค่าดอกเบี้ย = ต้นทุนทางตรง x 19% x 8/12 เดือน

3/ ค่าซากาง = ต้นทุนทางตรง x 10%

4/ การคำนวณต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ของอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 จะใช้วิธีเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตของอ้อยทั้ง 3 ชนิด (ดูตัวเลขพื้นที่ผลิตได้จากตารางที่ 4.18)

5/ ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน) = $\frac{\text{ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ไร่)}}{\text{ผลผลิตอ้อย (ตัน/ไร่)}}$ (ดูตัวเลขผลผลิตอ้อยจากตารางที่ 4.19)

6/ วิธีถ่วงน้ำหนักต้นทุนการผลิตอ้อยแสดงไว้ในบทที่ 3

7/ ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายอ้อย ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างเขตละ 47 ราย โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมชา

8/ ระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงานน้ำตาลในเขตอำเภอปราณบุรี และอำเภอบางสะพานเท่ากับ 27.42 และ 125.41 กิโลเมตร

- ค่าเตรียมดิน
- ค่าพันธุ์อ้อย
- ค่าสับ ขน และปลูกท่อนพันธุ์
- ค่าแรงงานประจำ
- ค่าเช่าที่ดิน
- ค่าเสื่อมราคา

ปรากฏว่า เกษตรกรในเขตอำเภอปรางค์บุรีจะมีค่าเตรียมดิน ค่าเช่าที่ดิน และค่าเสื่อมราคาสูงกว่า ในขณะที่เกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพานจะมีค่าพันธุ์อ้อย ค่าสับ ขน ปลูกท่อนพันธุ์ และค่าแรงงานประจำสูงกว่า สำหรับค่าบำรุงรักษาอ้อยของทั้ง 2 เขตจะไม่ต่างกันมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากค่าแรงงานในการฉีดยา การดายหญ้า การกลบโคน พรุนหลังยกร่อง การซ่อมอ้อยและการใส่ปุ๋ยของ เกษตรกรทั้ง 2 เขตนี้จะมีอัตราใกล้เคียงกันคือ ประมาณวันละ 35-40 บาทต่อคนสำหรับอัตราค่าแรงปกติ และวันละ 50-60 บาทต่อคนสำหรับอัตราค่าแรงในการฉีดยา

จากการที่เกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพานมีค่าใช้จ่ายบางรายการที่ต่ำกว่าดังกล่าวแล้ว ประกอบกับเกษตรกรในเขตนี้มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูกเพียงร้อยละ 28.05 ในขณะที่เกษตรกรในเขตอำเภอปรางค์บุรีมีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูกร้อยละ 35.47 (ตารางที่ 4.19) ดังนั้นเมื่อเฉลี่ยต้นทุนการผลิตระหว่างอ้อยปลูก อ้อยต่อ 1 และอ้อยต่อ 2 โดยวิธีถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตจึงทำให้ต้นทุนการผลิตอ้อยต่อไร่ของเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพานต่ำกว่าต้นทุนการผลิตอ้อยต่อไร่ของเกษตรกรในเขตอำเภอปรางค์บุรี นอกจากนี้ต้นทุนการผลิตต่อตันของเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพาน ยังต่ำกว่าของเกษตรกรในเขตอำเภอปรางค์บุรีด้วย หนึ่งผลผลิตอ้อยเฉลี่ยของเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพานเท่ากับ 7.21 ตัน/ไร่ และของเกษตรกรในเขตอำเภอปรางค์บุรีเท่ากับ 7.44 ตัน/ไร่ (ตารางที่ 4.20)

สำหรับต้นทุนการจำหน่ายอ้อย ปรากฏว่าต้นทุนการจำหน่ายอ้อยของเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพานสูงกว่าต้นทุนการจำหน่ายอ้อยของเกษตรกรในเขตอำเภอปรางค์บุรีตันละ 58.41 บาท โดยที่เกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพานมีต้นทุนเฉลี่ยตันละ 200.15 บาท ในขณะที่เกษตรกรในเขตอำเภอปรางค์บุรีมีต้นทุนเฉลี่ยตันละ 141.74 บาท ค่าใช้จ่ายที่ทำให้

ต้นทุนการจำหน่ายอ้อยต่างกันก็คือค่าขนส่ง ซึ่งเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพานต้องจ่ายค่าขนส่งสูงถึงตันละ 141.49 บาทต่อระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน 125.41 กิโลเมตร ส่วนเกษตรกรในเขตอำเภอปราณบุรีจะจ่ายค่าขนส่งเพียงตันละ 76.91 บาทต่อระยะทางเฉลี่ย 27.42 กิโลเมตร อย่างไรก็ตามเกษตรกรในเขตอำเภอปราณบุรีต้องจ่ายค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและค่าขนส่งขึ้นรถบรรทุกสูงกว่า กล่าวคือต้องจ่ายค่าเก็บเกี่ยวและค่าขนส่งขึ้นรถบรรทุกตันละ 39.36 และ 25.47 บาท ส่วนเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพานจะจ่ายค่าเก็บเกี่ยวและขนส่งขึ้นรถบรรทุกเพียงตันละ 37.23 และ 21.43 บาทตามลำดับ (ตารางที่ 4.18)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรวมทั้งต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่ายอ้อยแล้ว จะเห็นว่าต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยในเขตอำเภอบางสะพานสูงกว่าในเขตอำเภอปราณบุรีตันละ 41.02 บาท

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูก กับอ้อยต่อระหว่างเกษตรกรในเขตอำเภอปราณบุรีกับเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

รายการ	ปราณบุรี (ในเขตฯ)		บางสะพาน (นอกเขตฯ)	
	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
อ้อยปลูก	134.93	35.47	52.55	28.05
อ้อยต่อ				
อ้อยต่อ 1	170.82	44.90	74.14	39.58
อ้อยต่อ 2	74.70	19.63	60.64	32.37
รวม	245.52	64.53	134.78	71.95
รวม	380.45	100.00	187.33	100.00

หมายเหตุ ตัวเลขพื้นที่ผลิตได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างเขตละ 47 ราย โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบผลผลิตอ้อยต่อไร่ระหว่างเกษตรกรในเขตอำเภอปราณบุรี
กับเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฤดูกาลผลิต
ปี 2525-26

หน่วย : ตัน

รายการ	ปราณบุรี (ในเขตฯ)	บางสะพาน (นอกเขตฯ)
ผลผลิต อ้อยปลูก	8.96	8.85
อ้อยต่อ 1	6.81	6.76
อ้อยต่อ 2	6.15	6.34
ผลผลิตอ้อย	7.44	7.21

- หมายเหตุ 1/ ผลผลิตอ้อยปลูก อ้อยต่อ 1 และอ้อยต่อ 2 ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกร
ตัวอย่างเขตละ 47 ราย โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา
- 2/ ผลผลิตอ้อยได้จากการเฉลี่ยระหว่างผลผลิตของอ้อยปลูก อ้อยต่อ 1 และอ้อย
ต่อ 2 โดยวิธีเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตของอ้อยทั้ง 3 ชนิด

2. การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยในเขตอำเภอป่าพอง และ อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น กับเขตอำเภอภูเขียว และอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

จากตารางที่ 4.21 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรในเขตอำเภอป่าพอง และอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งทำการผลิตอ้อยในเขตเกษตรเศรษฐกิจ จะมีต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยประมาณตันละ 428.01 บาท ในขณะที่เกษตรกรในเขตอำเภอภูเขียว และอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิซึ่งทำการผลิตอ้อยนอกเขตเกษตรเศรษฐกิจ มีต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยประมาณตันละ 454.77 บาท ดังนั้นการผลิตและการจำหน่ายอ้อยนอกเขตเกษตรเศรษฐกิจจะมีต้นทุนสูงกว่าการผลิตและการจำหน่ายอ้อยในเขตเกษตรเศรษฐกิจตันละ 26.76 บาท

อย่างไรก็ตาม ถ้าเปรียบเทียบเฉพาะต้นทุนการผลิตอ้อย จะเห็นได้ว่าเกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่นจะมีต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยจากทั้งอ้อยปลูก อ้อยคอ 1 และอ้อยคอ 2 ประมาณไร่ละ 1,899.14 บาทหรือตันละ 267.86 บาท ส่วนเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิจะมีต้นทุนการผลิตอ้อยเฉลี่ยไร่ละ 1766.06 บาทหรือตันละ 253.02 บาท ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าต้นทุนการผลิตอ้อยในเขตจังหวัดชัยภูมิจะต่ำกว่าต้นทุนการผลิตอ้อยในเขตจังหวัดขอนแก่น ไร่ละ 133.08 บาท หรือตันละ 14.84 บาท

อนึ่งถ้าพิจารณาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการผลิตอ้อยแต่ละรายการในตารางที่ 4.23 จะพบว่า ค่าใช้จ่ายต่อไร่ของเกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่น และเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัดคือ

- ค่าเตรียมดิน
- ค่าพันธุ์อ้อย
- ค่าสับ ขน และปลูกท่อนพันธุ์
- ค่าเช่าที่ดิน

ปรากฏว่า เกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่นจะมีค่าเตรียมดิน และค่าเช่าที่ดินสูงกว่า ในขณะที่เกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิจะมีค่าพันธุ์อ้อย ค่าสับ ขน และปลูกท่อนพันธุ์สูงกว่า นอกจากนี้ค่าแรงงาน ปกติของ เกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่น ประมาณตันละ 30-35 บาท ค่าแรงงานในการฉีดยาประมาณตันละ 50-55 บาท ส่วนค่าแรงงานปกติของเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิประมาณตันละ 25 บาท และค่าแรงงานในการฉีดยาประมาณตันละ 40-45 บาท

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยต่อไร่/คันระหว่างเกษตรกรในเขตอำเภอหนอง และอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น กับเกษตรกร เขตอำเภอเข็ว และอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

หน่วย: บาท

รายการ	ขอนแก่น (ในเขตเกษตรกรเศรษฐกิจ)				ชัยภูมิ (นอกเขตเกษตรกรเศรษฐกิจ)			
	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 1	อ้อยคอก 2	เฉลี่ย	อ้อยปลูก	อ้อยคอก 1	อ้อยคอก 2	เฉลี่ย
ต้นทุนการผลิตอ้อย								
ก. ต้นทุนทางตรง								
1. ค่าเตรียมดิน	420.86	-	-	129.45	405.12	-	-	96.65
2. ค่าพันธุ์อ้อย	492.48	-	-	154.48	528.19	-	-	126.01
3. ค่าฝับ ชน และปลูกท่อนพันธุ์	171.94	-	-	52.89	183.46	-	-	43.77
4. ค่าบำรุงรักษาอ้อย								
4.1 ค่ายาคุมและยาฆ่าหญ้า	164.50	74.10	82.50	104.87	103.49	100.73	120.00	108.53
4.2 ค่าแรงงานฉีดยา	37.61	87.00	40.00	38.25	37.75	37.68	27.00	33.74
4.3 ค่าทายหญ้า	112.21	108.61	132.50	118.16	127.87	130.27	120.59	126.11
4.4 ค่ากลบโคน และทรวนหลังยกไร่	90.00	88.63	95.00	91.30	116.68	103.61	84.00	98.47
4.5 ค่าซ่อมอ้อย	56.21	54.34	47.43	52.47	78.22	66.47	57.67	66.01
4.6 ค่าปุ๋ย	397.84	328.76	290.55	336.50	351.56	307.74	295.00	313.48
4.7 ค่าแรงงานไม่ปุ๋ย	24.30	24.40	24.00	24.23	17.53	20.20	19.73	19.39
รวมค่าบำรุงรักษาอ้อย	888.32	715.84	713.98	765.78	833.10	766.70	723.99	766.73
รวมต้นทุนทางตรง	1,973.60	715.84	711.98	1,102.60	1,949.87	766.70	723.99	1,033.16
ข. ต้นทุนทางอ้อม								
1. ค่าน้ำมัน	59.68	75.78	60.23	65.20	46.78	48.44	51.36	49.20
2. ค่าบริการคณงาน	79.69	78.69	85.79	81.85	82.15	81.92	45.80	61.05
3. ค่าแรงงานประจำ	101.62	72.92	40.94	70.44	86.23	78.85	87.04	83.64
4. ค่าเช่าที่ดิน	171.55	172.22	150.00	164.16	164.03	151.76	145.45	152.35
5. ค่าเสื่อมราคา	92.45	83.92	112.46	96.50	95.49	84.18	84.81	87.11
6. ค่าดอกเบี้ย	374.88	136.01	135.28	208.26	370.48	145.67	137.56	196.23
7. ค่าจัดการ	197.36	71.58	71.20	110.13	194.99	76.67	72.40	103.32
รวมต้นทุนทางอ้อม	1,077.33	692.12	655.90	796.54	1,041.16	647.49	624.52	732.90
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ไร่)	3,050.93	1,407.96	1,367.88	1,899.14	2,991.03	1,414.19	1,348.51	1,766.06
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน)	267.86				253.02			
ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย								
1. ค่าเก็บเกี่ยว					29.53			
2. ค่าขนขึ้นรถบรรทุก					20.72			
3. ค่าขนส่ง					151.50			
ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)	160.15				201.75			
ต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)	428.01				454.77			

หมายเหตุ 1/ ตัวเลขค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการผลิตอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 ได้จากเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างเขตละ 60 ราย โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมคา

2/ ค่าดอกเบี้ย = ต้นทุนทางตรง x 19% ต่อปี

3/ ค่าจัดการ = ต้นทุนทางตรง x 10%

4/ การคำนวณต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ของอ้อยปลูก อ้อยคอก 1 และอ้อยคอก 2 จะใช้วิธีเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตของอ้อยทั้ง 3 ชนิด (ดูตัวเลขพื้นที่ผลิตได้จากตารางที่ 4.21)

5/ ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน) = $\frac{\text{ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ไร่)}}{\text{ผลผลิตอ้อย (ตัน/ไร่)}}$ (ดูตัวเลขผลผลิตอ้อยจากตารางที่ 4.22)

6/ วิธีการคำนวณต้นทุนการผลิตอ้อยแสดงไว้ในบทที่ 3

7/ ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายอ้อย ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่างเขตละ 60 ราย โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมคา

อย่างไรก็ตามจากการเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่าเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิจะมีเพียงค่าแรงงานในการฉีดยา และค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยที่ต่ำกว่าเกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่น ส่วนค่าแรงงานในการดายหญ้า กลบโคน พรวนหลังยกร่อง และการซ่อมอ้อย จะสูงกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในเขตจังหวัดชัยภูมิใช้แรงงานคนอย่างไม่มีประสิทธิภาพ โดยใช้แรงงานคนมากกว่าเมื่อคิดเฉลี่ยต่อ 1 ไร่ หรือใช้เวลาในการทำงานมากกว่า อย่างไรก็ตามจากการเปรียบเทียบค่าบำรุงรักษาของเกษตรกรทั้ง 2 เขตจะใกล้เคียงกัน

จากการที่เกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิมิค่าใช้จ่ายบางรายการที่ต่ำกว่าดังกล่าวแล้ว ประกอบกับเกษตรกรในเขตนี้มีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูกเพียงร้อยละ 23.86 ในขณะที่เกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่นมีสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูกร้อยละ 30.76 (ตารางที่ 4.22) ดังนั้นเมื่อเฉลี่ยต้นทุนการผลิตระหว่างอ้อยปลูก อ้อยคอ 1 และอ้อยคอ 2 โดยวิธีถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตจึงทำให้ต้นทุนการผลิตอ้อยต่อไร่ของเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิต่ำกว่าต้นทุนการผลิตอ้อยต่อไร่ของเกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่น นอกจากนี้ต้นทุนการผลิตต่อตันของเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมียังต่ำกว่าของเกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่นด้วย อนึ่งผลผลิตอ้อยเฉลี่ยของเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิเท่ากับ 6.98 ตัน/ไร่ และของเกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่นเท่ากับ 7.09 ตัน/ไร่ (ตารางที่ 4.23)

สำหรับต้นทุนการจำหน่ายอ้อย ปรากฏว่าต้นทุนการจำหน่ายอ้อยของเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิสูงกว่าต้นทุนการจำหน่ายอ้อยของเกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่นตันละ 41.60 บาท โดยที่เกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิมิต้นทุนเฉลี่ยตันละ 201.75 บาท ในขณะที่เกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่นมีต้นทุนเฉลี่ยตันละ 160.15 บาท ค่าใช้จ่ายที่ทำให้ต้นทุนการจำหน่ายอ้อยต่างกันก็คือ ค่าขนส่ง ซึ่งเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิต้องจ่ายค่าขนส่งสูงถึงตันละ 151.50 บาทต่อระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงาน 156.33 กิโลเมตร ส่วนเกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่นจะจ่ายค่าขนส่งเพียงตันละ 82.33 บาทต่อระยะทางเฉลี่ย 26.42 กิโลเมตร อย่างไรก็ตามเกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่นต้องจ่ายค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว และค่าขนส่งรถบรรทุกสูงกว่า กล่าวคือต้องจ่ายค่าเก็บเกี่ยวและค่าขนส่งรถบรรทุกตันละ 48.15 บาทและ 29.67 บาท ส่วนเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิจะจ่ายค่าเก็บเกี่ยวและขนส่งรถบรรทุกตันละ 29.53 บาท และ 20.72 บาทตามลำดับ (ตารางที่ 4.21)

เมื่อพิจารณา เปรียบเทียบรวมทั้งต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่ายอ้อยแล้ว จะเห็นว่าต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยของเกษตรกรในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอกอนสาร

จังหวัดชัยภูมิสูงกว่าของเกษตรกรในเขตอำเภอน้ำพอง และอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
 ตันละ 27.76 บาท

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่ผลิตอ้อยปลูกกับอ้อยคระหว่างเกษตรกรใน
 เขตอำเภอเมืองและอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น กับเกษตรกรในเขต
 อำเภอภูเขียวและอำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

รายการ	ขอนแก่น (ในเขตฯ)		ชัยภูมิ (นอกเขตฯ)	
	พื้นที่(ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่(ไร่)	ร้อยละ
อ้อยปลูก	41.33	30.76	32.74	23.86
อ้อยค				
อ้อยค 1	45.54	33.89	53.67	39.11
อ้อยค 2	47.50	35.35	50.82	37.03
รวม	93.04	69.24	104.49	76.14
รวม	134.37	100.00	137.23	100.00

หมายเหตุ ตัวเลขพื้นที่ผลิตได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกรตัวอย่าง เขตละ 60 ราย
 โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบผลผลิตอ้อยต่อไร่ระหว่างเกษตรกรในเขตอำเภอป่าพอง และอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น กับเกษตรกรในเขตอำเภอภูเขียว และอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

หน่วย : ตัน

รายการ	ขอนแก่น(ในเขตฯ)	ชัยภูมิ(นอกเขตฯ)
ผลผลิตอ้อยปลูก	9.43	9.02
อ้อยตอ 1	6.81	6.78
อ้อยตอ 2	5.32	5.89
ผลผลิตอ้อย	7.09	6.98

- หมายเหตุ 1/ ผลผลิตอ้อยปลูก อ้อยตอ 1 และอ้อยตอ 2 ได้จากการเฉลี่ยข้อมูลของเกษตรกร ตัวอย่าง เขตละ 60 ราย โดยวิธีเฉลี่ยแบบธรรมดา
- 2/ ผลผลิตอ้อยได้จากการเฉลี่ยระหว่างผลผลิตของอ้อยปลูก อ้อยตอ 1 และอ้อยตอ 2 โดยวิธีเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่ผลิตของอ้อยทั้ง 3 ชนิด

การวิเคราะห์ส่วนแตกต่างของต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อย

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยระหว่างเกษตรกรทั้งในและนอกเขตเกษตรเศรษฐกิจดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยของเกษตรกรมีส่วนแตกต่างกันโดยเฉพาะต้นทุนการจำหน่ายอ้อย ดังนั้นผู้เขียนจึงได้นำต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยของเกษตรกรทั้ง 2 เขตมาเปรียบเทียบอีกครั้งในตารางที่ 4.24 และ 4.25 โดยแสดงส่วนแตกต่างของค่าใช้จ่ายทุกรายการที่เป็นส่วนประกอบของต้นทุน ทั้งนี้เพื่อที่จะได้วิเคราะห์ส่วนแตกต่างของต้นทุนนั้น และเพื่อจะได้ศึกษาถึงความได้เปรียบและเสียเปรียบของเกษตรกรที่อยู่ในเขตเกษตรเศรษฐกิจอีกด้วย

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยต่อไร่/ตัน ผลผลิตอ้อยต่อไร่และระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงานน้ำตาลระหว่างเกษตรกรในเขตอำเภอบราห্মบุรีกับเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

รายการ	บราห্মบุรี (ในเขตฯ)	บางสะพาน (นอกเขตฯ)	ในเขตฯต่ำกว่า (สูงกว่า)
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน)	304.32	286.93	(17.39)
ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)	141.74	200.15	58.41
ต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)	446.06	487.08	41.02
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ไร่)	2,264.17	2,068.74	(195.43)
รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการผลิต และการจำหน่ายอ้อย			
ค่าเตรียมดิน (บาท/ไร่)	549.70	501.03	(48.67)
ค่าพันธุ์อ้อย (บาท/ไร่)	439.45	521.76	82.31
ค่าสับ ขนและปลูกท่อนพันธุ์ (บาท/ไร่)	188.26	205.79	17.53
ค่าบำรุงรักษาอ้อย (บาท/ไร่)	988.97	935.33	(53.64)
ค่าเช่าที่ดิน (บาท/ไร่)	239.55	118.92	(120.63)
ค่าใช้จ่ายทางอ้อมอื่นๆ (บาท/ไร่)	620.32	668.60	48.28
ค่าเก็บเกี่ยว (บาท/ตัน)	39.36	37.23	(2.13)
ค่าขนส่งรถบรรทุก (บาท/ตัน)	25.47	21.43	(4.04)
ค่าขนส่ง (บาท/ตัน)	76.91	141.49	64.58
ผลผลิตอ้อย (ตัน/ไร่)	7.44	7.21	(0.23)
ระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงานน้ำตาล (กิโลเมตร)	27.42	125.41	97.99

ที่มา: ตารางที่ 4.18 และ 4.20

หมายเหตุ ในที่นี้ค่าเตรียมดิน ค่าพันธุ์อ้อย ค่าสับ ขนและปลูกท่อนพันธุ์ จะใช้ตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงสำหรับอ้อยปลูก โดยจะไม่ใช้ตัวเลขเฉลี่ยระหว่างอ้อยปลูกและอ้อยต่อ เพราะจะสามารถวิเคราะห์ถึงความแตกต่างได้ถูกต้องกว่า

ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยต่อไร่/ตัน ผลผลิตอ้อยต่อไร่และระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงานน้ำตาลระหว่างเกษตรกรในเขตอำเภอกุฉินารายณ์และอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น กับเกษตรกรในเขตอำเภอกุฉินารายณ์และอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ฤดูกาลผลิตปี 2525-26

รายการ	ขอนแก่น (ในเขตฯ)	ชัยภูมิ (นอกเขตฯ)	ในเขตค่ากว่า (สูงกว่า)
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ตัน)	267.86	253.02	(14.84)
ต้นทุนการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)	160.15	201.75	41.60
ต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อย (บาท/ตัน)	428.01	454.77	26.76
ต้นทุนการผลิตอ้อย (บาท/ไร่)	1,899.14	1,766.06	(133.08)
<u>รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการผลิตและการ-</u> <u>จำหน่ายอ้อย</u>			
ค่าเตรียมดิน	420.86	405.12	(15.74)
ค่าพันธุ์อ้อย (บาท/ไร่)	492.48	528.19	35.71
ค่าสับ ขนและปลูกท่อนพันธุ์ (บาท/ไร่)	171.94	183.46	11.52
ค่าบำรุงรักษาอ้อย (บาท/ไร่)	765.78	766.73	0.95
ค่าเช่าที่ดิน (บาท/ไร่)	164.16	152.35	(11.81)
ค่าใช้จ่ายทางอ้อมอื่น ๆ (บาท/ไร่)	632.38	580.55	(51.83)
ค่าเก็บเกี่ยว (บาท/ตัน)	48.15	29.53	(18.62)
ค่าขนส่งรถบรรทุก (บาท/ตัน)	29.67	20.72	(8.95)
ค่าขนส่ง (บาท/ตัน)	82.33	151.50	69.17
ผลผลิตอ้อย (ตัน/ไร่)	7.09	6.98	(0.11)
ระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงานน้ำตาล (กิโลเมตร)	26.42	156.33	129.91

ที่มา: ตารางที่ 4.21 และ 4.23

หมายเหตุ ในที่นี้ค่าเตรียมดิน ค่าพันธุ์อ้อย ค่าสับ ขน และปลูกท่อนพันธุ์ จะใช้ตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงสำหรับอ้อยปลูก โดยจะไม่ใช้ตัวเลขเฉลี่ยระหว่างอ้อยปลูกและอ้อยต่อ เพราะจะสามารถวิเคราะห์ถึงความแตกต่างได้ถูกต้องกว่า

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อย ผลผลิต และระยะทางเฉลี่ย จากไร่ถึงโรงงานน้ำตาลดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปผลที่ได้ดังต่อไปนี้

1. เกษตรกรในเขตเกษตรเศรษฐกิจมีต้นทุนในการผลิตและการจำหน่ายอ้อยต่ำกว่า เกษตรกรนอกเขตเกษตรเศรษฐกิจต้นละ 41.02 (ตารางที่ 4.24) และ 26.76 บาท (ตารางที่ 4.25) ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรที่ปลูกอ้อยในเขตเกษตรเศรษฐกิจมีความได้เปรียบเกษตรกรที่ปลูกอ้อยนอกเขตเกษตรเศรษฐกิจในกรณีดังนี้

1.1 เกษตรกรในเขตเกษตรเศรษฐกิจจ่ายค่าพันธุ์อ้อยถูกกว่าไร่ละ 82.31 บาท (ตารางที่ 4.24) และ 35.71 บาท (ตารางที่ 4.25) ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ผลิตอ้อยมีมากมาย พันธุ์อ้อยหาไม่ยาก ราคาจึงถูก ในขณะที่เกษตรกรนอกเขตเกษตรเศรษฐกิจมีจำนวนน้อย และอยู่ห่างไกล พันธุ์อ้อยจึงหาได้ยากกว่า

1.2 เกษตรกรในเขตเกษตรเศรษฐกิจจ่ายค่าสับ ขน และปลูกท่อนพันธุ์ต่ำกว่า ไร่ละ 17.53 บาท (ตารางที่ 4.24) และ 11.52 บาท (ตารางที่ 4.25) ที่เป็นเช่นนี้เพราะเกษตรกรในเขตฯสามารถซื้อท่อนพันธุ์ได้จากผู้ซื้อที่อยู่ใกล้เคียง ในขณะที่เกษตรกรนอกเขตฯ ต้องซื้อท่อนพันธุ์จากผู้ซื้อที่อยู่ไกล ค่าจ้างสับ และขนส่งท่อนพันธุ์จึงสูงกว่า

1.3 เกษตรกรในเขตเกษตรเศรษฐกิจมีผลผลิตต่อไร่สูงกว่า โดยมีผลผลิตสูงกว่าไร่ละ 0.23 ตัน (ตารางที่ 4.24) และ 0.11 ตัน (ตารางที่ 4.25) ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรในเขตฯ มีการดูแลบำรุงรักษาอ้อยมากกว่า ในขณะที่เกษตรกรนอกเขตฯมักไม่กล้าลงทุน เพราะต้องปลูกอ้อยโดยไม่มีโควต้าเป็นของตนเอง ต้องเอาโควต้าไปฝากไว้กับผู้อื่น ซึ่งถ้าปีใดปริมาณการผลิตอ้อยมีมากจนโรงงานรับไม่ไหว อ้อยที่อยู่นอกเขตฯจะตัดไม่หมด ดังนั้นเกษตรกรที่อยู่นอกเขตฯจึงมักจะไม่นำบำรุงรักษาอ้อยให้ดีเท่าที่ควร จากตารางที่ 4.24 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรนอกเขตฯ จ่ายค่าบำรุงรักษาอ้อยต่ำกว่าเกษตรกรในเขตฯ ไร่ละ 53.64 บาท

2. เกษตรกรในเขตเกษตรเศรษฐกิจมีต้นทุนในการผลิตอ้อยสูงกว่าเกษตรกรนอกเขตเกษตรเศรษฐกิจไร่ละ 195.43 บาท หรือต้นละ 17.39 บาท (ตารางที่ 4.24) และไร่ละ 133.08 บาทหรือต้นละ 14.84 บาท (ตารางที่ 4.25) ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรในเขตฯ มีความเสียเปรียบเกษตรกรนอกเขตฯในกรณีดังนี้

2.1 เกษตรกรที่อยู่ในเขตเกษตรเศรษฐกิจจ่ายค่าเตรียมดินสูงกว่าไร่ละ 48.67 บาท (ตารางที่ 4.24) และ 15.74 บาท (ตารางที่ 4.25) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้ปลูกอ้อยนอกเขตมีน้อยราย อุปสงค์ของการใช้รถแทรกเตอร์มีน้อยกว่าอุปทานของรถที่ให้บริการ ทำให้เสียค่าจ้างใถูกกว่า อีกประการหนึ่งคือ ที่ดินของผู้อยู่นอกเขตมักเป็นที่ดินเปิดใหม่ ดินร่วนกว่า การเตรียมดินก็ง่าย และการเตรียมดินของผู้อยู่นอกเขตมักจะประณีตน้อยกว่า เช่นไถดินกว่า ทำให้ได้ปริมาณงานไถต่อหน่วยชั่วโมงมากกว่า ค่าเตรียมดินจึงถูกกว่า

2.2 เกษตรกรที่อยู่ในเขตเกษตรเศรษฐกิจมักจะเสียค่าจ้างแรงงานสูงกว่า เพราะมีการแข่งขันกันมาก

2.3 ค่าเช่าที่ดินสำหรับเกษตรกรที่อยู่ในเขตเกษตรเศรษฐกิจจะสูงกว่าไร่ละ 120.63 บาท (ตารางที่ 4.24) และ 11.81 (ตารางที่ 4.25) ทั้งนี้เนื่องจากที่ดินของผู้อยู่ในเขตมักจะอยู่ใกล้โรงงานน้ำตาล ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งค่าอุปสงค์ของผู้ต้องการเช่าที่ดินจึงมีมากกว่าอุปทานของที่ดิน ราคาเช่าที่ดินของเกษตรกรในเขตจึงสูงกว่า

3. เกษตรกรในเขตเกษตรเศรษฐกิจมีต้นทุนในการจำหน่ายอ้อยต่ำกว่าเกษตรกรนอกเขตเกษตรเศรษฐกิจต้นละ 58.41 บาท (ตารางที่ 4.24) และ 41.60 บาท (ตารางที่ 4.25) ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรในเขตเกษตรเศรษฐกิจจ่ายค่าขนส่งต่ำกว่าต้นละ 64.58 บาท (ตารางที่ 4.24) และ 69.17 บาท (ตารางที่ 4.25) โดยเกษตรกรในเขตจะมีระยะทางเฉลี่ยจากไร่ถึงโรงงานน้ำตาลใกล้กว่าประมาณ 97.99 กิโลเมตร (ตารางที่ 4.24) และ 129.91 กิโลเมตร (ตารางที่ 4.25)

สรุปผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า เกษตรกรที่อยู่นอกเขตเกษตรเศรษฐกิจมีต้นทุนการผลิตอ้อยต่ำกว่า แต่มีต้นทุนการจำหน่ายอ้อยสูงกว่า ดังนั้นเมื่อพิจารณาต้นทุนรวมจะเห็นว่า เกษตรกรที่อยู่นอกเขตมีต้นทุนในการผลิตและการจำหน่ายอ้อยสูงกว่า ทั้งนี้อาจสรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยของเกษตรกรนอกเขตสูงก็คือ ค่าขนส่ง จากตารางที่ 4.26 ซึ่งแสดงถึงค่าใช้จ่ายแต่ละรายการ เป็นอัตราร้อยละของต้นทุนรวม จะเห็นได้ว่าค่าขนส่ง เป็นค่าใช้จ่ายหลักของเกษตรกรที่ปลูกอ้อยนอกเขตเกษตรเศรษฐกิจ โดยเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพาน และเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิมีค่าขนส่งคิดเป็นร้อยละ 29.05 และ 33.31 ของต้นทุนทั้งหมด ส่วนเกษตรกรที่ปลูกอ้อยในเขตเกษตรเศรษฐกิจปรากฏว่า

มีค่าบำรุงรักษาเป็นค่าใช้จ่ายหลัก โดยเกษตรกรในเขตอำเภอบราหารบุรี และเกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่นมีค่าบำรุงรักษาคิดเป็นร้อยละ 29.80 และ 25.24 ของต้นทุนทั้งหมด

อนึ่งถ้าพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างค่าขนส่งและค่าบำรุงรักษาอ้อย จะพบว่าค่าขนส่ง คือ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยสูง ทั้งนี้จากตารางที่ 4.26 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรในเขตและนอกเขตมีค่าบำรุงรักษาอ้อยใกล้เคียงกัน แต่มีค่าขนส่งต่างกัน กล่าวคือ เกษตรกรในเขตอำเภอบราหารบุรี และเกษตรกรในเขตอำเภอบางสะพาน มีค่าบำรุงรักษาคิดเป็นร้อยละ 29.80 และ 26.63 ของต้นทุนทั้งหมด แต่มีค่าขนส่งคิดเป็นร้อยละ 17.24 และ 29.05 ของต้นทุนทั้งหมด ในทำนองเดียวกันเกษตรกรในเขตจังหวัดขอนแก่น และเกษตรกรในเขตจังหวัดชัยภูมิ มีค่าบำรุงรักษาคิดเป็นร้อยละ 25.24 และ 24.16 ของต้นทุนทั้งหมด แต่มีค่าขนส่งคิดเป็นร้อยละ 19.24 และ 33.31 ของต้นทุนทั้งหมด ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าเกษตรกรในเขตและนอกเขตมีค่าขนส่งที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัด และเมื่อเกษตรกรนอกเขตมีต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยสูง จึงสามารถสรุปได้ว่า ค่าขนส่งคือปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายอ้อยสูง โดยคิดเป็นร้อยละ 24.71 ของต้นทุนรวมโดยเฉลี่ยทุกเขต

ตารางที่ 4.26 ต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายของคอกันโดยแสดงค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทเป็นสัดส่วนร้อยละของต้นทุนรวม

หน่วย : บาท

รายการ	ภาคกลาง				ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ				
	ปราจีนบุรี (ในเขต)		บางสะพาน (นอกเขต)		ขอนแก่น (ในเขต)		ชัยภูมิ (นอกเขต)		
	บาท/ตัน	ร้อยละ	บาท/ตัน	ร้อยละ	บาท/ตัน	ร้อยละ	บาท/ตัน	ร้อยละ	
ต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายของ									
1. ค่าเตรียมดิน	26.20	5.87	19.49	4.00	18.26	4.25	13.85	3.05	
2. ค่าพันธุ์อ้อย	20.95	4.70	21.25	4.36	21.79	5.09	18.05	3.97	
3. ค่าสีบ ยม และปลูกก่อนพันธุ์	8.67	1.94	7.24	1.49	7.46	1.74	6.27	1.38	
4. ค่าบำรุงรักษาอ้อย	192.92	29.80	129.73	26.63	108.01	25.24	109.85	24.16	
5. ค่าน้ำมัน	7.71	1.73	7.21	1.48	9.20	2.15	7.05	1.55	
6. ค่าบริการคชงาน และค่าแรงงานประจำ	19.25	4.32	37.42	7.69	21.48	5.03	20.73	4.56	
7. ค่าเช่าที่ดิน	32.20	7.22	16.49	3.38	23.15	5.41	21.83	4.80	
8. ค่าเสื่อมราคา	13.27	2.97	8.03	1.65	13.61	3.18	12.48	2.74	
9. ค่าดอกเบี้ย	24.11	5.41	22.39	4.60	29.37	6.66	28.11	6.18	
10. ค่าจัดการ	19.04	4.27	17.68	3.63	15.53	3.63	14.80	3.25	
11. ค่าเก็บเกี่ยว	39.36	8.82	37.23	7.64	48.15	11.25	29.53	6.49	
12. ค่าขนส่งรวมรถทุก	25.47	5.71	21.43	4.40	29.67	6.83	20.72	4.56	
13. ค่าขนส่ง	76.91	17.24	141.49	29.05	82.33	19.24	151.50	33.31	
ต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายของ	446.06	100.00	487.08	100.00	428.01	100.00	454.77	100.00	